

AJUNTAMENT DE COSTITX

CATÀLEG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC MEMÒRIA I NORMATIVA

Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial

Novembre 2012

ÍNDEX

Memòria	IV
Normes de protecció	XIX
Llistat d'elements incorporats al Catàleg.....	XXVI

MEMÒRIA

1. ANTECEDENTS

L'instrument d'ordenació urbanística general actualment vigent al municipi de Costitx és el *Text Refós de les Normes Subsidiàries (NS)*, aprovades amb el compliment de les prescripcions per la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca el 17 de novembre de 2000.

A hores d'ara les Normes subsidiàries de Costitx es troben en el tràmit de *Revisió i adaptació al Pla Territorial de Mallorca* havent superat la seva aprovació inicial en data de 20/07/09 (BOIB nº 125 de 27/08/09).

En virtut de la legislació urbanística i sobre el patrimoni històric de la comunitat autònoma dita aprovació no podrà ser definitiva mentre el municipi no s'hagi dotat d'un Catàleg de protecció del patrimoni històric. (*Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, disposició transitòria tercera*).

El municipi de Costitx no disposa de catàleg aprovat definitivament per la qual cosa és d'obligat compliment la seva redacció i aprovació definitiva.

Per a l'elaboració del *Catàleg* es disposa del precedent de la *Catalogació dels béns immobles del terme municipal de Costitx*, elaborat a l'any 2003, per el servei de patrimoni cultural del Consell de Mallorca.

Sobre aquesta base s'han incorpora els requeriments introduïts amb posterioritat conseqüència de l'aprovació del Pla territorial de Mallorca (PTM). El PTM regula els requeriments referents al patrimoni urbanístic i arquitectònic de l'illa de Mallorca al capítol II del Títol V de les seves normes, establint la necessitat que el planejament municipal incorpori un catàleg d'elements protegits amb uns requisits bàsics, com són ara les categories d'elements a protegir -fent especial esment en els béns etnològics-, l'estructuració de les proteccions, el contingut de les fitxes individualitzades de protecció i la incorporació de l'expressió gràfica de la ubicació dels elements catalogats a la planimetria del planejament.

Passem a considerar a continuació la informació contiguda a la catalogació de 2003 i les noves incorporades per a la seva adaptació al contingut del PTM.

2. CATALOGACIÓ DELS BÉNS IMMOBLES DEL TERME PEL SERVEI DE PATRIMONI CULTURAL DEL CONSELL (2003)

La catalogació s'inicià gràcies a la col.laboració del Servei de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura del Consell de Mallorca, el SOIB i l'Ajuntament de Costitx, amb l'objectiu d'incloure un catàleg del patrimoni cultural immoble en el planejament urbanístic municipal.

La catalogació s'inicià al març del 2001 amb un equip de llicenciats en història o història d'art format per Maite Bau Mesquida, Coloma Lladó Nadal, Patricia Pizà Bosch, Carmen Ortega Chapel i Glòria Torrens Ferrer, encarregades de la feina de camp relativa als béns arquitectònics.

L'equip de delimitació de jaciments arqueològics estava format per Susana Puch i Carmen de la Fuente, sota la coordinació de Bernat Oliver.

Al desembre de 2002 es completà la tasca de camp, informatitzant-se la documentació per part de la tècnica de patrimoni artístic, Maria de la Mar Gaita, i la documentalista, Rosa Maria Aguiló. Els elements etnològics foren incorporats pel tècnic de patrimoni etnològic Gabriel Ordinas.

Dels diferents elements es recolliren una sèrie de dades que foren incorporades a una fitxa. Les dades foren:

- Identificació: data registre, classificació, signatura, nom comú
- Localització: municipi, coordenades UTM, MTB, adreça al casc urbà
- Observacions
- Conservació
- Necessitats d'actuació
- Característiques: emplaçament topogràfic, ubicació
- Descripció
- Tipologies
- Causes de conservació
- Propostes d'actuació
- Terrenys: parcel·la, polígon, nom finca, nom propietari, ús del terreny
- Datació: criteri de datació, període, cronologia, anys
- Treballs: treball realitzat, inici, duració, responsable
- Bibliografia: títol, autor, editorial, any

Així mateix s'establien per a cada fitxa els graus de protecció (A, A1,A2, protecció ambiental, protecció ambiental R) i els tipus d'intervenció admesos (restauració, conservació, consolidació, rehabilitació, reestructuració i ampliació).

Dels treballs de catalogació del 2003 es destaquen els següents trets:

a) Patrimoni arqueològic

S'inventariaren 17 jaciments arqueològics, els mateixos que foren inclosos a la Carta Arqueològica elaborada pel Govern de les Illes Balears. 10 dels jaciments ja havien estat inclosos a l'inventari elaborat per Josep Mascaró Passarius al 1969 mentre que dos jaciments inventariats per Mascaró no varen poder ser localitzats.

Els jaciments abasten des de l'època pretalaiòtica fins a l'època islàmica i inclouen coves, navetes, talaiots, restes muràries, taques ceràmiques en superfície i el santuari talaiòtic de Son Corró (Can Gallet) on foren trobats al 1985 els famosos caps de bou i més recentment dues figures de bronze.

Els jaciments arqueològics del terme més rellevants són el poblat de navetes de Can Quiam, els talaiots de Son Vispó, la cova des Mestre Perico i el santuari talaiòtic de planta de ferradura de Son Corró.

b) Patrimoni arquitectònic

S'inventariaren un total de 117 elements, 80 corresponents al sòl urbà i 37 al sòl rústic. Entre el patrimoni arquitectònic urbà s'inclouen els principals béns immobles eclesiàstics (l'església parroquial, la rectoria o el convent de les monges franciscanes) i els pertanyents al patrimoni civil públic (casa de la Vila).

Respecte de les cases es catalogaren tant els immobles més notables per les seves dimensions i arquitectura, com puguin ser alguns de la plaça del Jardí (Can Alenyar, Ca s'Hereu) com els exemples de l'arquitectura de caire popular. S'esmenten Cas Sineuer, una de les cases més antigues del poble fundada per Arnau de Santacília o Can Pere Mal, una antiga ferreria la façana de la qual conserva una curiosa decoració d'esgrafiats i relleus. Bàsicament es protegiren les façanes i la volumetria exterior i, en alguns casos, elements puntuals dels interiors.

Respecte del patrimoni arquitectònic del sòl rústic, s'inclouen possessions com Son Vispó, Ca s'Hereu o Castell d'Amós i cases de pagès. Es catalogaren no només els habitatges sinó també les dependències agropecuàries que formen part del conjunt constructiu.

c) Patrimoni etnològic

S'inventariaren un total de 54 elements, entre els quals s'inclouen nombroses construccions vinculades a l'extracció i emmagatzematge de l'aigua. Destaquen els pous públics, per exemple el del camp des Pl. També es troben sínies, generalment amb un estat de conservació deficient. D'aljubs n'hi havia dos públics al casc urbà i fins a quatre de privats en sòl rústic. Les cisternes catalogades arriben als 17 elements. Presenten una gran diversitat tipològica tot i que abunden les cisternes cobertes amb capelleta. S'alimenten de l'aigua de camins i carreranyes i, en alguns casos, presenten una bassa amb un cert grau d'elaboració que permet escolar l'aigua abans d'entrar al dipòsit.

Un altre grup de construccions relacionat amb les tasques agràries són els molins fariners de vent, les eres de batre i les casetes i barraques vinculades a petites explotacions. Fins cinc molins en regular estat de conservació, s'alcen al nucli urbà i als seus voltants. Tres foren les eres inventariades, destacant la de Santa Rita. També s'inclouen dues barraques de curucull, tipologia poc freqüent a la zona i tres casetes lligades a l'explotació de petites parcel·les.

S'adjunten quatre fites de pedra amb la data de 1863 resultat de la segregació del municipi veí de Sencelles.

Com a fitxa única es va incloure una sèrie de camins de tipologia peculiar i que consten al *Catàleg de camins* elaborat pel Consell de Mallorca al 2001 document en el qual es recomana la seva protecció en base al seu interès constructiu.

Finalment i pertanyents al patrimoni religiós es varen incloure dues creus de terme d'època recent, una capelleta de la Mare de Déu i la capella del cementiri.

3. COMPLIMENT DE LES DETERMINACIONS DEL PLA TERRITORIAL DE MALLORCA EN RELACIÓ ALS CATÀLEGS

L'aprovació del *Pla Territorial Insular de Mallorca* aprovat definitivament pel Ple del Consell Insular de Mallorca dia 13 de desembre de 2004. BOIB núm. 188 de 31 de desembre de 2004 tengué importants repercussions relatives a la catalogació dels elements a protegir per part dels municipis.

Les determinacions del Pla Territorial de Mallorca que afecten als béns patrimonials vénen definides a la *Norma 47. Catàlegs (ED)* i a la *Norma 48. Elements etnològics (ED)*.

Així la Norma 47. Catàlegs (ED) estableix el seu contingut mínim, la necessitat de indicació del grau de protecció corresponent (inclou una proposta d'estructuració de les proteccions) i d'elaboració d'una fitxa individualitzada per a cada element, senyalant els continguts mínims d'aquesta fitxa. També s'estableix que s'haurà de consignar la localització dels elements catalogats en els plànols informatius del planejament urbanístic i que s'inclouran al Catàleg els Béns d'Interès Cultural, malgrat disposin una protecció específica derivada de la declaració com a tals.

A continuació es transcriu el contingut de la Norma 47:

Norma 47. Catàlegs (ED)

1. El planejament general municipal contindrà un catàleg d'elements que, pels seus valors singulars o característiques urbanístiques o arquitectòniques, hagin de ser objecte d'una especial protecció. El contingut del catàleg ha de ser, com a mínim, el següent:

a. S'han de catalogar, com a mínim, els elements inclosos dins les categories següents: jaciments arqueològics, arquitectura religiosa, escultura monumental religiosa i heràldica, arquitectura i enginyeria civil, arquitectura militar, béns etnològics, béns d'interès industrial i béns d'interès paisatgístic i ambiental, entenent com a tal no tan sols els espais amb valors naturals destacats (orografia, hidrografia, flora i fauna), sinó també tots aquells conjunts urbans (carrers, barris, etc.) amb unes característiques determinades que els confereixen una unitat valorable des d'un punt de vista etnològic, històric o social. El contingut del catàleg haurà d'incloure com a mínim tots aquests elements, sense perjudici d'incloure tots aquells altres de valor singular que s'estimin adequats per catalogar.

b. Se n'ha d'indicar el grau de protecció corresponent. Amb aquesta finalitat, es proposa la següent estructuració de les proteccions:

1. Nivell de protecció integral. Aquest tipus de protecció implicaria una preservació íntegra del bé que s'ha de protegir, és a dir, sense cap possibilitat de canvi que comportés una modificació en la seva estructura, distribució i elements d'acabat. Hauria de mantenir l'ús original o un altre de compatible amb l'adequat manteniment i protecció del bé, i només s'hi permetrien obres de conservació, restauració i, en casos excepcionals, de recuperació d'alguna de les seves característiques originals. Es pot admetre l'establiment d'una subcategoria que englobi aquells elements d'un valor elevat que, a causa del seu deteriorament, requereixin obres d'una certa entitat per assegurar-ne la permanència o el retorn a un estat original desitjat; també quedarien inclosos en aquesta subcategoria aquells elements que, tot i que mereixen una protecció integral, posseeixen annexos no protegits o amb un nivell de protecció menor on es poden dur a terme obres de més entitat necessàries per a la continuïtat del seu ús.

2. Nivell de protecció parcial. Per a aquells casos diferents dels anteriors que, amb el límit de la conservació íntegra de les seves parts essencials i la seva volumetria, permetin l'execució d'obres majors.

3. Nivell de protecció ambiental. Quedaran englobades en aquest nivell les remodelacions que poguessin afectar la totalitat de l'espai interior de les edificacions, mantenint les proteccions de façana, que haurien d'obligar a mantenir la volumetria existent en l'aiguavés corresponent a aquesta, a fi que la seva protecció sigui realment efectiva.

c. S'elaborarà una fitxa individualitzada per a cada element, la qual, com a mínim, ha de contenir les dades següents:

1. Identificació espacial: municipi, població, localització i plànol de situació.

2. Identificació de l'element: denominació, codi d'identificació, tipologia, ús actual, documentació fotogràfica, autoria, estil o corrent.

3. Descripció de l'element: descripció (morfològica, estructural i elements integrants), cronologia, bibliografia.

4. Estat de conservació: intervencions, realitzacions i descripció de l'estat actual de conservació.

5. Protecció de l'element: grau de protecció, usos permesos, elements destacats que s'han de preservar (podria, excepcionalment, incloure béns mobles), definició de les intervencions preferents i admissibles sobre l'element catalogat; aquestes dades tindran caràcter normatiu.

6. Definició de la zona de protecció: En els casos de nivell de protecció integral, i en altres casos que es consideri necessari, excepte en el cas de conjunts històrics, es podrà definir un entorn de protecció al voltant de l'element catalogat, a fi de preservar el seu àmbit d'influència. A més el planejament general municipal l'haurà de tenir en compte a l'hora d'ordenar el referit entorn per tal de no distorsionar-ne les visuals. En els elements ja catalogats, s'haurà de fixar aquest àmbit si no el tenen o ampliar-lo si és necessari.

2. La ubicació dels elements catalogats serà indicada en els plànols generals d'informació del planejament municipal.

3. Els béns declarats d'interès cultural i els catalogats segons la legislació especial de patrimoni històric de les Illes Balears es regiran per la seva normativa específica i hauran de ser recollits en el catàleg municipal objecte d'aquesta norma.

Per la seva banda la Norma 48 es centra en un tipus especial de béns patrimonials com són els béns etnològics detallant quins són els béns municipals que s'ha de catalogar sota aquest epígraf. A continuació es transcriu la Norma 48.

Norma 48. Elements etnològics (ED)

S'hauran de catalogar, i incloure en el catàleg municipal corresponent, entre d'altres, els elements etnològics rurals següents:

1. Murs de pedra seca.

a. S'inclouran en el catàleg esmentat en la norma anterior, en la tipologia de béns etnològics, aquells trams dels murs que limiten amb camí o carretera que es puguin considerar d'alt valor paisatgístic ambiental. Se n'ha de detallar la tipologia, l'alçada i les condicions, el plànol de situació i les actuacions necessàries per a la seva conservació. Només es podran eliminar per un motiu d'utilitat pública, cas en què hauran de ser reconstruïts després de la necessària reculada.

b. Els murs que no resultin catalogats i que s'usin per separar finques no es podran demolir, excepte en els casos de deteriorament o agrupació de finques que impliquin la pèrdua d'aquesta funció. En aquests casos i tots els altres en què es procedeixi a la segregació, divisió o fragmentació de finques tancades d'aquesta manera, la separació de les finques resultants de la divisió s'haurà de fer necessàriament amb mur de pedra seca del mateix tipus del que hi havia en el moment de les actuacions esmentades.

2. Marjades.

a. Les àrees paisatgístiques formades per grups de marjades també hauran de ser incloses en l'esmentat catàleg municipal. Les fitxes han de reflectir el tipus de mur que delimita les marjades i la seva alçada, i han de contenir documentació gràfica i fotogràfica sobre els elements més característics i la seva ubicació concreta.

b. Aquestes àrees hauran de ser zones d'actuació preferent tant per a la rehabilitació dels elements en si mateixos, com per a la recuperació dels usos tradicionals agraris.

3. Fonts de mina, barraques de roter, forns de calç, cases de neu i barraques, rotlos de sitja i forns de carboner.

a. Igual que els elements etnològics rurals anteriors, les fonts de mina, les barraques de roter, els forns de calç, les cases de neu i les barraques, rotlos de sitja i forns de carboner s'inclouran en el catàleg municipal d'elements d'especial protecció com a béns etnològics, sempre que el seu estat de conservació en permeti la recuperació.

b. S'hauran de promoure ajuts públics per a la seva conservació i restauració, i s'afavorirà que es valorin com a béns d'alt interès etnològic.

4. Camins empedrats.

a. Seran també catalogats detalladament, amb expressió de la seva titularitat i de les seves característiques essencials, com ara límits (parets de pedra seca, d'esquena d'ase, etc.), orografia, pavimentació, vegetació i edificacions properes.

5. Altres elements d'interès etnològic, com poden ser escars, pous, rellotges de sol, etc., que per la seva singularitat hagin de ser protegits.

4. CATÀLEG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ADAPTAT AL PTM

Per tant per a l'elaboració i aprovació del Catàleg de Patrimoni Històric que compleixi amb els requisits establerts s'han d'introduir importants modificacions respecte del document inicial elaborat pel Servei de Patrimoni del Consell de Mallorca al 2003. A continuació es detallen els canvis introduïts:

1. Canvis relatius a la Norma 47

APARTAT 1A

Es pot considerar que l'apartat relatiu als elements que han de formar part del Catàleg era prou complet en el document de partida de la Catalogació del 2003.

Així com s'ha explicat a l'apartat corresponent es varen incloure 17 jaciments arqueològics, 117 elements arquitectònics i 54 béns etnològics. El patrimoni arquitectònic incorporava tant patrimoni religiós (església, rectoria, convents) com civil institucional (Casa de la Vila) , habitatges en sòl urbà i habitatges en sòl rústic (possessions, cases de pagès). El patrimoni etnològic incorporava casetes, barraques, eres, pous, cisternes, aljubs, creus, fites, capelletes...

En relació a aquests elements s'han produït alguns canvis que afecten al patrimoni arquitectònic i en major mesura al patrimoni etnològic.

Referits al patrimoni arquitectònic

-Es proposa la correcta adscripció al sòl rústic de cases que eren considerades urbanes en la Catalogació original. És el cas de les cases COS-82 i COS-83 situades als afores del poble, en el camí de Camavi i que s'han inclòs al volum corresponent a les cases de sòl rústic (SR-19, SR-18).

-S'han afegit algunes cases de les quals s'ha considerat que tenen valors arquitectònics que les fan mereixedores de ser incloses al Catàleg. En el sòl urbà s'han afegit tres cases i una antiga portassa:

-Can Verd (carrer des Racó nº 6). Codi CO-43

-Casa a la cantonada dels carrers Ponent i Vent (CO-63)

- Casa al carrer Major 23 (CO-71)
- Portassa al carrer Costa i Llobera (CO-80)

- En el sòl rústic s'han afegit una possessió i dues cases de pagès:

- Casa de pagès al camí des Cós (SR-9)
- Can Rom (SR-21)
- Casa de pagès al camí de Can Vermell (SR-40)

Amb aquests canvis resulta un total de 124 elements catalogats pertanyents al patrimoni arquitectònic, dels quals 81 es troben al sòl urbà i 43 al sòl rústic.

Referits al patrimoni etnològic

-La fitxa genèrica (COS-139) que catalogava els camins considerats d'interès constructiu en base al Catàleg elaborat pel Fodesma es converteix en 48 fitxes individualitzades que incoporen cadascuna les dades requerides. Els camins es codifiquen amb els sigles CM- i es manté el número del catàleg de Fodesma i de les normes subsidiàries.

-S'incorpora com a bé etnològic amb la tipologia de caseta l'anomenada Can Llorencet des Molí (antic COS-118 i ara CA-1). Aquest canvi es fa atenent a les seves característiques constructives (dimensions, edifici d'un sol aiguavés i una sola planta, absència de forn de pa...) que l'apropen a les casetes de suport a les tasques agrícoles i l'allunyen de la típica casa de pagès destinada a residència permanent.

-S'afegeix una nova fita de terme (FI-5)

-S'inclouen en compliment del PTM elements etnològics tals com "aquells trams dels murs que limiten amb camí o carretera que es puguin considerar d'alt valor paisatgístic ambiental". Es tracta dels següents marges:

- MC-1 Marge que limita amb la carretera de Palma
- MC-2 Marge que limita amb la carretera de Sencelles
- MC-3 Marge que limita amb el camí de sa Garriga
- MC-4 Marge que limita amb el camí de Sineu
- MC-5 Marge que limita amb el camí d'Inca
- MC-6 Marge que limita amb el camí del Cementeri

-S'inclouen en compliment del PTM elements etnològics tals les àrees paisatgístiques formades per grups de marjades. Es tracta dels elements:

- AM-1 Àrea marjada sa Sort
- AM-2 Àrea marjada de la carretera de Palma
- AM-3 Àrea marjada del puig d'en Roca
- AM-4 Àrea marjada del puig d'en Roca 2

-S'eliminen del catàleg aquells elements que han desaparegut en el temps transcorregut. És el cas de l'aljub de la Plaça (COS-155).

El *Catàleg* incopora per tant 113 béns etnològics distribuïts de la següent manera:

- Molins: 5
- Casetes: 4
- Barraques:2
- Eres: 3
- Sistemes hidràulics (32): aljubs (5), cisternes (18), pous (6), sínies (3)
- Marges que limiten amb carretera o camí: 6
- Àrees marjades: 4
- Camins: 48
- Fites: 5
- Creus i capelletes: 4

També s'han incorporat sis elements com a Bé d'Interès Paisatgístic i Ambiental (PA). El PA-1 és una zona que abasta els turons que conformen la serra de l'Antigor (puig d'en Pau, puig d'en Coc, puig d'en Pereró, puig d'en Roca i puig d'en Pereó) situada al llevant del nucli urbà. Comprèn àrees boscoses i sementers amb arbrat de secà. S'hi localitzen dos jaciments arqueològics catalogats (JA-1, JA-7) i és una fita paisatgística clau en el terme municipal.

La resta de béns es corresponen amb carrerons de traçat irregular i majoritàriament sense sortida del nucli urbà i amb la plaça de la Mare de Déu, el principal espai públic urbà:

- PA 2: Plaça de la Mare de Déu
- PA 3: Carreró transversal al carrer Portellada
- PA 4: Carrer Margalida Cativa
- PA 5: Carreró a la Plaça de la Mare de Déu
- PA 6: Carrer Racó

APARTAT 1B

Els nivells de protecció del catàleg es reestructuren segons els tres nivells bàsics proposats pel PTM en aquest apartat.

APARTAT 1C

Es reestructura la fitxa individualitzada per tal d'incorporar alguns dels epígrafs pertanyents al contingut mínim establert al PTM que no existien o no estaven sistematitzats a la fitxa original.

El més important és el bloc cinquè de la fitxa, *Protecció de l'element*, que té caràcter normatiu segons el PTM, i que detalla el grau de protecció, la regulació dels usos permesos, els elements destacats a preservar, la definició de les intervencions preferents (IP) i les intervencions admissibles (IA)

La fitxa incorpora una documentació planimètrica que refelexa l'àrea compresa pel bé catalogat sobre la base del Mapa Topogràfic de les Illes Balears a escala 1:1.000 per al sòl urbà i a escala 1:5.000 per al sòl rústic.

APARTAT 2

La ubicació dels elements catalogats s'ha grafiat sobre la planimetria del planejament municipal, concretament sobre els plànols d'ordenació de sòl urbà 1:1.000 i de sòl rústic 1:5.000

APARTAT 3

El catàleg recull tots els elements individuals declarats BIC i consigna a cada fitxa particularitzada aquesta protecció específica, concretament en el bloc cinquè de la fitxa, *Protecció de l'element*.

2. Canvis relatius a la Norma 48

Tal com s'ha indicat s'han inclòs murs de pedra seca que limiten amb camí o carretera que es puguin considerar d'alt valor paisatgístic ambiental, marjades, barraques, camins empedrats i altres elements d'interès etnològic.

5. CANVIS RESPECTE DE L'APROVACIÓ INICIAL DEL CATÀLEG

Entre l'aprovació inicial del Catàleg (12/4/2010) i l'aprovació provisional s'han introduït els següents canvis a conseqüència de les al.legacions i informes d'organismes presentats:

1. En base a l'al.legació presentada (nº registre 436 de 29/6/2010) s'ha modificat la fitxa JA-3 poblat de navetes del Turassot i les determinacions gràfiques, en el sentit d'incorporar la delimitació del monument i eliminar la delimitació de l'entorn de protecció. Donat el caràcter de bé d'interès cultural del jaciment (Decret 2563/1966, de 10 de setembre. BOE 243, 11/10/1966) es remet la delimitació del seu entorn de protecció al Servei de Patrimoni del Consell de Mallorca, seguint la tramitació establerta a aquest efecte en la legislació de patrimoni.
2. En base a la condició 3 de l'acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears (CMAIB), de data de 7 de juliol de 2010, de conformitat amb la memòria ambiental de l'Adaptació de les Normes Subsidiàries de Costitx al Pla territorial de Mallorca s'introdueix a les fitxes dels camins l'indicació de la seva titularitat pública o privada. Es modifica també el Plànol de camins del terme PO-7 en el sentit de distingir entre camins del terme, camins inclosos al Catàleg de patrimoni i senyalant a la llegenda quins són els camins de titularitat pública en base a la informació disponible.

6. CONTINGUT NORMATIU DEL CATÀLEG

La regulació del Catàleg s'estableix des de les Normes de protecció generals i des de la fitxa particularitzada específica de cada element catalogat, sense perjudici del compliment de totes aquelles altres normes del planejament que li siguin aplicables.

1. Normes de protecció generals

D'acord amb les determinacions del Pla territorial, s'ha establert una gradació del nivell de protecció en tres categories: nivell de protecció integral A, nivell de protecció parcial B i nivell de protecció ambiental C.

S'han definit set tipus d'obres i intervencions mitjançant les quals es regulen les actuacions sobre els elements catalogats, establint una correspondència de permissivitat amb les categories de protecció, i interrelacionant-les amb el caràcter d'intervenció admissible o preferent respectivament, tal com es mostra al següent quadre

CATÀLEG DE PROTECCIÓ ADAPTAT AL PTM			
TIPUS D'OBRES / PROTECCIONS	NIVELL DE PROTECCIÓ INTEGRAL A	NIVELL DE PROTECCIÓ PARCIAL B	NIVELL DE PROTECCIÓ AMBIENTAL C
Conservació	•	•	•
Restauració	•	•	•
Consolidació	•	•	•
Rehabilitació		•	•
Reestructuració			•
Ampliació			•
Demolició	Segons règim especial		

Les normes de protecció del Catàleg també regulen entre d'altres els documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències, les obligacions de conservació específica, les especificitats existents en matèria d'higiene i habitabilitat i la tramitació que han de seguir les modificacions del Catàleg.

2. Disposicions normatives contingudes a les fitxes individualitzades:

Segons les determinacions establertes en la Norma 47 del Pla territorial la regulació normativa de la fitxa particularitzada s'estableix al seu apartat cinquè de les fitxes, el denominat *Protecció de l'element*.

Dintre d'aquest bloc i a cadascuna de les fitxes s'indica:

-El grau de protecció:

Respecte a les categories de protecció dels elements inclosos a la catalogació de 2003, el criteri general de partida ha estat l'aplicació d'un quadre sistemàtic de correspondències entre les categories del 2003 i les del nou Catàleg adaptat al PTM, tenint en compte les disposicions del PTM i els tipus d'intervencions permeses al 2003.

Així els elements amb nivell A (els jaciments arqueològics) , A1 (l'església parroquial) i A2 referits a béns etnològics se les ha assignat un nivell de protecció integral A.

Als elements amb nivell A2 referits a béns arquitectònics se les ha assignat un nivell de protecció parcial B.

Als elements amb nivell de protecció parcial, ambiental R o ambiental S se les ha assignat un nivell de protecció ambiental C.

No obstant això, alguns elements recollits a la catalogació del 2003 no s'han subjectat a la correspondència general, per causa de la reconsideració de les característiques específiques dels elements i amb coherència amb les proteccions assignades a d'altres elements comparables.

-Els usos permesos: amb caràcter general el règim d'usos es correspon amb la qualificació de sòl rústic o la zona de sòl urbà en la qual es troba el bé catalogat, si bé la fitxa pot restringir el ventall d'usos possibles. També hi ha tipologies de béns (per exemple creus de terme, fites...) per als quals no és possible establir cap ús dels urbanísticament regulats.

-Els elements destacats: en general els tipus d'elements recollits a cada fitxa es refereixen a la volumetria, les façanes, els sistemes estructurals, els interiors, les edificacions auxiliars o els enginyers mecànics.

-Les intervencions preferents o admissibles: amb caràcter general es consideren admissibles totes les permeses segons el nivell de protecció.

-Per als elements que han estat declarats Bé d'Interès Cultural (BIC) s'incorpora a la fitxa un epígraf anomenat *Protecció específica* on es consigna la seva classificació (Monument, conjunt històric, jardí històric, lloc històric, zona arqueològica, zona paleontològica) i la data de la seva declaració. Els béns d'interès cultural

Alguns dels elements disposen d'un sisè apartat a la seva fitxa, dedicat a la definició de la seva zona de protecció i a la descripció de les limitacions que dins aquest àmbit s'estableixen a la construcció d'edificacions. Aquesta zona té per objecte la protecció de les visuals o de la pròpia integritat de l'element catalogat. Amb caràcter general aquesta zona de protecció es grafia a la documentació gràfica que acompanya a les fitxes.

Finalment cal senyalar que tant l'àmbit de catalogació de l'element catalogat com, en cas d'haver-n'hi, la zona de protecció s'han grafiat també als plànols d'ordenació de sòl urbà i urbanitzable escala 1:1.000 i de sòl rústic escala 1:5.000 de les Normes Subsidiàries de Costitx.

7. CODIFICACIÓ DELS ELEMENTS CATALOGATS

El Catàleg de Protecció del Patrimoni Històric de Costitx proposa una ordenació de les fitxes de catàleg segons tipus de sòl pel que fa a l'arquitectura i segons les tipologies pel que fa a la resta d'elements. Es canvia per tant la codificació aportada per la catalogació de 2003, que era de tipus serial precedida de les sigles COS (de Costitx).

La numeració es manté en el cas dels jaciments arqueològics, caviant les sigles COS per JA (jaciment arqueològic).

Ara es distingeixen distints blocs que tenen codificacions diferents. Es resumeix a la taula següent:

			Codi
Arqueologia			JA-
Arquitectura	Cases urbanes, esglésies, rectoria, convents	Sòl urbà	CO-
	Possessions, cases de pagès	Sòl rústic	SR-
Etnologia	Barraques		BA-
	Casetes		CA-
	Molins		MO-
	Eres		ER-
	Aljubs		AL-
	Cisternes		CI-
	Pous		PO-
	Sínies		SI-
	Camins ⁽¹⁾		CM-
	Marges camí		MC-
	Àrees marjades		AM-
	Creus i capelles		CC-
	Capelles		CA-
Béns paisatgístics i ambientals	Bé paisatgístic i ambiental		PA-

(1) En el cas dels camins s'ha mantingut per raons de coordinació el número assignat pel Catàleg de Fodesma de 2001 i que fou incorporat a les Normes Subsidiàries vigents de l'any 2000.

Els elements que comparteixen el codi veuen el seu número augmentar en funció de la seva localització al terme, amb una pauta progressiva nord-sud / oest-est.

Al plànol de localització de la fitxa l'element catalogat es delimita mitjançant una línia blava o groga. En elements situats en sòl urbà, l'interior de la delimitació s'ombreja amb una trama blava. En sòl rústic, atesa l'escala dels plànols, i als efectes de facilitar la comprensió física de l'element, no s'utilitza la trama i es coloreja de color groc les distintes parts que componen de l'element catalogat. Per la seva banda la zona de protecció es grafia amb una línia blanca i blava.

8. DOCUMENTS QUE CONFORMEN EL CATÀLEG DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE COSTITX

El Catàleg està format per la següent documentació:

1. Memòria
2. Normes generals de catàleg
3. Llistat d'elements incorporats al Catàleg
4. Fitxes particularitzades

Les 294 fitxes particularitzades del Catàleg s'estructuren en tres volums. En el primer s'inclouen 113 fitxes corresponents al patrimoni arquitectònic del sòl urbà.

En el segon volum s'inclouen 43 fitxes corresponents al patrimoni arquitectònic del sòl rústic i 55 fitxes corresponents al patrimoni etnològic (s'inclouen també dues creus i dues capelletes).

En el tercer volum s'inclouen 83 fitxes corresponents als jaciments arqueològics, camins, àrees marjades, marges que limiten amb camins i béns paisatgístics i ambientals.

9. EQUIP REDACTOR

El *Catàleg de Protecció del Patrimoni Històric de Costitx* ha estat elaborat pel següent equip:

- Miquel Àngel Escanelles Garau. Geògraf.
- Josep Antoni Aguiló. Arquitecte
- Antoni Pons Esteva. Historiador
- Antoni Fullana Coll. Geògraf

Per l'equip redactor,

Sgt: **Miquel Àngel Escanelles Garau**

Geògraf, coordinador dels treballs del Catàleg

Palma, a 2 de novembre de 2012

NORMES DE PROTECCIÓ

Norma 1. Nivells de protecció del Catàleg.

Els nivells de protecció del Catàleg s'han regulat d'acord al següent:

1 -Nivell de protecció integral A

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions o elements qualificables de singulars pels seus valors històrics, arquitectònics, estètics o tipològics, així com als elements o edificis incoats o declarats Bé d'Interès Cultural (BIC). La preservació dels elements objecte d'aquesta protecció ha de ser integral o total.

2 -Nivell de protecció parcial B

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions o elements que siguin clars exponents de les tipologies tradicionals o a d'altres tipus d'edificacions que presenten valors històrics o arquitectònics singulars però considerats de menor grau respecte als de la categoria anterior. La seva conservació admetrà possibles obres d'intervenció compatibles amb la protecció específica de les característiques bàsiques o essencials volumètriques, estructurals, tipològiques i ambientals.

3 -Nivell de protecció ambiental C

Es refereix a aquells edificis, parts d'edificis, construccions o elements que sense presentar singularitats històriques o arquitectòniques mereixen la seva preservació, fonamentalment, pel seu valor tipològic i ambiental. La seva conservació admetrà intervencions de major abast que les del grau de protecció anterior.

De manera genèrica queden englobades en aquest nivell les remodelacions que afecten la totalitat de l'espai interior de les edificacions, mantenint les proteccions de façana i la volumetria existent en l'aiguavés corresponent a aquesta, a fi que la seva protecció sigui realment efectiva.

En els casos expressament indicats en cadascuna de les fitxes individualitzades la protecció ambiental C s'estèn a les façanes o a la volumetria corresponent al segon aiguavés de les edificacions, a les edificacions auxiliars, a d'altres elements com cisternes o forns de pa i/o als espais exteriors tals com carreres, jardins o murs de tancament.

Norma 2. Tipus d'obres i intervencions.

Als efectes d'aquest Catàleg, els seus elements i la seva aplicació, els tipus d'obres es dividiran en les següents categories:

1 Conservació.

Són obres per al manteniment de tots els elements de l'edifici en perfecte estat amb la finalitat de prolongar la vida dels béns amb tots els seus valors, assegurant l'estabilitat del bé i de les seves parts integrants, mitjançant la conservació preventiva, evitant el deteriorament, o frenar aquest mitjançant feines d'estabilització. Es consideren dins d'aquesta categoria les reparacions de tots els elements i instal·lacions en mal estat (cobertes, baixants, instal·lacions sanitàries, paviments, acabats, pintures, etc.).

2 Restauració.

Són aquelles la finalitat de les quals és la de tornar a l'edifici o a una part d'aquest les seves característiques originals, tant en les seves estructures, com en els seus acabats i decoració, de tal manera que el procés sigui reconeixible i no admetent-ne en el procés noves

aportacions de nou disseny. Comporta la utilització, en la mesura que sigui possible, dels sistemes constructius i materials originals. Aquest tipus d'obres inclou l'eliminació d'afegits d'edificacions o elements constructius.

3 Consolidació.

Són les encaminades a mantenir les condicions de resistència i estabilitat dels elements de les estructures mitjançant el seu reforçament, reparació o substitució parcial. Als efectes dels materials, també s'entén que són encaminades a tornar a donar la cohesió i consistència d'aqueixos. Les intervencions no implicaran, en cap cas, l'alteració de l'aspecte estètic.

4 Rehabilitació.

Tenen com a objectiu l'adequació, la millora de condicions d'habitabilitat, o la redistribució de l'espai interior, mantenint les característiques estructurals de l'edifici i els aspectes fonamentals de la seva tipologia. Aquest tipus d'obres podrà suposar l'adequació dels usos dels porxos sota cobertes actuals, modificació dels patis interiors o de les obertures que no siguin de façana, i l'obertura de patis interiors i buits d'escales que no afectin a l'estructura portant dels elements. No podrà augmentar-se la volumetria de l'edifici.

5 Reestructuració.

Són les obres que tenen com a objectiu la transformació de l'espai interior de l'edifici, incloent la possibilitat de demolició o de substitució parcial dels elements estructurals mantenint les façanes, on únicament es podran introduir nous buits sempre que segueixin els ritmes compositius i la tipologia de les obertures existents. La qualificació urbanística de l'entorn serà subsidiària i es permetran obres d'ampliació d'acord amb els seus paràmetres sempre que no s'amaguin o emmascarin amb elles els cossos d'edificació protegits i no s'adossin a les seves façanes representatives i, en tot cas, sempre que s'ajustin a la sistemàtica tipològica. El cas extrem d'aquest tipus d'obra serà el buidat de l'edifici, entenent per tal, la demolició interior generalitzada amb el manteniment de la façana o façanes exteriors i els seus coronaments i la coberta que en cas de substitució serà exactament en les mateixes condicions que l'original.

6 Ampliació.

Són obres d'increment de la superfície edificada o del volum o altura existents.

7 Demolició.

Tenen per objectiu la supressió total o parcial d'un edifici.

Norma 3. Intervencions permeses segons categoria de protecció.

1 Nivell de Protecció Integral A

Es permetran obres de conservació, restauració i consolidació.

2 Nivell de Protecció Parcial B

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, i rehabilitació.

3 Nivell de Protecció Ambiental C

Es permetran obres de conservació, restauració, consolidació, rehabilitació, reestructuració i ampliació.

Norma 4. Règim especial per a obres de demolició.

- 1 En l'àmbit de qualsevol element del Catàleg no es concediran llicències per a realitzar exclusivament obres de demolició.

- 2 En tot cas la llicència d'obres o l'ordre d'execució preveurà tant les operacions de demolició com les d'altra naturalesa i el resultat final de l'actuació sobre l'immoble o parcel·la. La llicència d'aquest conjunt d'operacions es concedirà en una unitat d'acte.
- 3 Els edificis, elements, instal·lacions o conjunts catalogats no podran ser demolits, llevat d'aquelles parts de la seva estructura o elements que sigui permès, segons els graus i categoria de catalogació de l'edifici, i sempre que aquestes obres resultin imprescindibles per a la seva màxima garantia d'estabilitat i seguretat. La demolició requerirà l'elaboració d'un informe que argumenti la seva necessitat.
- 4 La demolició no autoritzada o la provocació de ruïna per abandó o negligència d'un edifici catalogat, comportarà l'obligació de la seva reconstrucció en les condicions assenyalades a la *Llei 12/1998, del Patrimoni Històric de les Illes Balears*.

Norma 5. Intervencions preferents i admissibles.

- 1 A cada fitxa particularitzada dels elements catalogats s'estableixen, si escau, les intervencions preferents.
- 2 Es consideren intervencions admissibles totes les permeses segons la categoria de protecció.
- 3 Les intervencions admissibles que afectin amb caràcter global o en la seva major part l'element catalogat hauran de comportar simultàniament l'execució de les intervencions preferents establertes.

Norma 6. Zona de protecció.

- 1 Per a alguns elements catalogats es determina una zona de protecció, ja sigui dirigida a la preservació de visuals o de la pròpia integritat de l'element catalogat. Cada fitxa particularitzada determinarà detalladament les limitacions que dins l'àmbit de la zona de protecció s'estableixen a la construcció d'edificacions.
- 2 Les determinacions aplicables a les zones de protecció d'aquests elements es concreten a cadascuna de les seves fitxes individualitzades podent comportar, segons cada cas, la protecció de la volumetria existent dels immobles veïns a l'element catalogat, la limitació en el nombre de plantes de les edificacions que s'hi puguin construir o la prohibició per a noves edificacions.
- 3 Sense perjudici del compliment de la resta de normes urbanístiques les noves edificacions o les reformes d'edificacions existents en zones de protecció hauran d'harmonitzar amb l'element catalogat per al qual s'estableix la zona de protecció, especialment pel que fa a les textures, els colors i els materials emprats.
- 4 En aquells casos on sigui aplicable la limitació d'altura a una sola planta s'estableix per a les noves edificacions una altura total màxima de quatre metres i mig (4,50 m).
- 5 Per obtenir llicència per a la construcció de qualsevol edificació en una zona de protecció s'haurà d'aportar un estudi justificatiu del compliment de les determinacions establertes en aquestes normes així com de les establertes a la fitxa de catàleg corresponent.

Norma 7. Documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències en elements catalogats.

Per a realitzar obres en elements situats als àmbits catalogats, a més de la documentació genèrica prevista pels projectes d'obres, s'hauran d'aportar els documents següents:

- a) Justificació de la integració a l'entorn amb el plànol de façanes dels edificis contigus, a escala 1:100.
- b) Documentació fotogràfica exhaustiva del tram de carrer o del conjunt en el qual es pugui emmarcar l'actuació, havent-se de substituir la dita documentació fotogràfica per un aixecament planimètric de l'estat actual de les façanes del tram del carrer o del conjunt en que s'emmarqui, en els casos en que la seva amplària impossibiliti una visió completa i verídica de les edificacions.
- c) Descripció dels materials utilitzats, assenyalant la seva idoneïtat respecte a l'entorn urbà.
- d) Documentació gràfica contenint les preses dels serveis amb les seves dimensions i situació exacta.
- e) En el cas que es tracti d'obres parcials de reforma, croquis de detall dels elements singulars, tals com balcons, patis interiors, finestres, pavimentació, etc., indicant en tots ells els materials utilitzats. Tant la documentació de l'estat inicial com la de l'estat final seran les suficients per a la definició del projecte.
- f) Quan hi hagi obres de demolició haurà de quedar patent i clar el seu abast i la zona afectada.

Norma 8. Àrea de control i zona de protecció dels jaciments arqueològics.

- 1 Qualsevol actuació a realitzar dintre de l'àrea de control o de la zona de protecció d'un jaciment arqueològic haurà de comptar amb un estudi específic elaborat per tècnic competent que assegurï la no afectació del jaciment així com la preservació de les principals visuals sobre el mateix.

Aquest estudi identificarà els efectes de l'actuació sobre el jaciment arqueològic, incorporarà les mesures protectores o correctores i establirà el programa de vigilància de l'execució de l'actuació.

- 2 Qualsevol actuació a l'interior d'una àrea de control o d'una zona de protecció haurà de comptar amb l'autorització de l'òrgan competent en matèria de patrimoni històric, previ a l'atorgament de la llicència municipal d'edificació i ús del sòl.

Norma 9. Obligacions de conservació genèrica de les edificacions.

- 1 En compliment de la legislació vigent no s'entendran adquirits els drets urbanístics en tant no es compleixin els deures corresponents.
- 2 Els propietaris de tota classe de terrenys i construccions hauran de destinar-los efectivament a l'ús a cada cas establert pel planejament urbanístic i mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat i ornament públic. Quedaran subjectes igualment al compliment de les normes sobre protecció del medi ambient i del patrimoni històric i sobre rehabilitació urbana, en compliment del que estableix la legislació vigent, referit als deures de conservació i rehabilitació.
- 3 En compliment del que disposa la legislació urbanística vigent, l'ajuntament ordenarà, d'ofici o a instància de qualsevol interessat, l'execució de les obres necessàries per a conservar aquelles condicions, amb indicació del termini de realització.

- 4 L'ajuntament podrà també ordenar, per motius d'interès turístic, estètic o cultural, l'execució d'obres de conservació i de reforma en façanes o espais visibles des de la via pública, sense que estiguin prèviament incloses a cap pla d'ordenació.
- 5 Les obres s'executaran a costa dels propietaris, si es continguessin en el límit del deure de conservació que els correspon, i amb càrrec a fons de l'administració ordenant quan ho excedeixi per a obtenir millores d'interès general.
- 6 S'entendran com a obres contingudes dins el límit del deure de conservació que correspon als propietaris i a la seva costa totes les incloses a les presents normes de protecció del patrimoni històric, sense perjudici de l'indicat a la legislació del sòl.
- 7 En virtut de la legislació urbanística vigent en relació als deures de conservació i rehabilitació, l'ajuntament podrà utilitzar l'execució forçosa quan els propietaris incompleixin els esmentats deures.

8

Norma 10. Obligacions de conservació específica del patrimoni catalogat.

- 1 La conservació, protecció i custòdia dels elements inclosos en el present Catàleg es declara d'utilitat pública. Correspon el deure de la seva conservació als seus respectius propietaris o posseïdors, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 2 En el cas que els propietaris dels elements inclosos en el present Catàleg no realitzessin les obres de conservació requerides per les presents normes de protecció del patrimoni històric, es podrà realitzar per part de l'ajuntament l'execució subsidiària o es podrà expropiar total o parcialment l'edifici o només la seva façana, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 3 Els elements inclosos en el present Catàleg, quan el propietari fes ús indegut d'ells, estiguessin en perill de destrucció o deteriorament i no estiguessin degudament atesos, es podran expropiar amb caràcter sancionador i per raó d'utilitat pública, d'acord a la regulació vigent en matèria de patrimoni històric.
- 4 L'obligació de conservar els elements catalogats, així com la de realitzar les intervencions d'acord amb les determinacions específiques que s'indiquin no suposa en cap cas una situació de vinculació singular, ni que l'execució de les obres superi el límit del deure de conservació del propietari.
- 5 En cap cas l'ús dels béns catalogats podrà alterar ni desmerèixer les característiques fonamentals que varen motivar la protecció de l'element, perjudicar la seva conservació o comportar risc de degradació.

Norma 11. Higiene i habilitat.

A les actuacions en els edificis inclosos al *Catàleg* no és de compliment obligat l'ordenança general d'higiene i composició interior, pel que fa a superfícies d'il·luminació, dimensions i ventilació de les escales, etc., si les obres tenen per objecte respectar la tipologia de l'edifici, sempre que quedin assegurades les condicions mínimes de salubritat i higiene, regulades al *Decret 145/1997, de 21 de novembre, de condicions de dimensionament, d'higiene i d'instal·lacions per al disseny i l'habitabilitat d'habitatges, així com l'expedició de cèdules d'habitabilitat* (BOCAIB núm. 151, de 6/12/97) o norma que el substitueixi o modifiqui, i les obres suposin una millora de les condicions actuals d'higiene i composició interior de l'edifici a intervenir.

Norma 12. Modificacions del catàleg.

- 1 El *Catàleg* serà susceptible de ser modificat per incusions o exclusions de béns catalogats, per alteració del nivell de protecció, o per modificacions del contingut de les fitxes individualitzades, d'acord amb el que disposa la legislació vigent..
- 2 Les modificacions del Catàleg, per incusions o exclusions d'elements, s'incoaran d'ofici o a instància de part, en expedient que es tramitarà a l'efecte d'acord amb el procediment establert per al patrimoni catalogat.

LLISTAT D'ELEMENTS INCORPORATS AL CATÀLEG

LLISTAT D'ELEMENTS DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DEL SÒL URBÀ

Codi	Nom	Adreça
CO-1	Casa de la Vila	(Plaça de la Mare de Déu 15)
CO-2	Parròquia de la Nativitat de Nostra Senyora	(Jardí 1)
CO-3	Casa rectorial de Costitx	(Plaça de la Mare de Déu 1)
CO-4	Villa Alegre	(Lluna 53)
CO-5	Casa al carrer Lluna	18
CO-6	Casa al carrer Lluna	24
CO-7	Casa al carrer Lluna	25
CO-8	Casa al carrer Lluna	19
CO-9	Casa al carrer Penya	2
CO-10	Casa al carrer Portellada	25
CO-11	Casa al carrer Portellada	19
CO-12	Can Pere Mal	(Portellada 13)
CO-13	Son Pereó	(Portellada s/n)
CO-14	Son Jordi	(Portellada 14)
CO-15	Casa al carrer Margalida Cativa	5
CO-16	Can Masset	(Portellada 8)
CO-17	Casa al carrer Portellada	4
CO-18	Casa a la plaça de la Mare de Déu	12
CO-19	Casa a la plaça de la Mare de Déu	13
CO-20	Casa a la plaça de la Mare de Déu	14
CO-21	Casa al carrer Pau	26
CO-22	Casa al carrer Pau	36
CO-23	Casa al carrer Pau	11
CO-24	Casa al carrer Pau	5
CO-25	Casa al carrer Pau	3
CO-26	Casa al carrer Pau	1
CO-27	Casa al carrer Rei Jaume I	28
CO-28	Casa al carrer Rei Jaume I	24
CO-29	Casa al carrer Rei Jaume I	14
CO-30	Son Vispó	(Rei Jaume I 8)
CO-31	Casa al carrer Rei Jaume I	6
CO-32	Casa al carrer Arnau de Santacília	27
CO-33	Casa al carrer Arnau de Santacília	25
CO-34	Cas Sineuer	(Arnau de Santacília 23)

- CO-35 Casa al carrer Arnau de Santacília 19
- CO-36 Casa al carrer Sol 7
- CO-37 Can Roca (Sol 9)
- CO-38 Ca ses Monges (Convent 3)
- CO-39 Casa al carrer Arnau de Santacília 8
- CO-40 Ca s'Hereu (Jardí 13)
- CO-41 Casa al carrer Jardí 10
- CO-42 Casa al carrer Racó 3
- CO-43 Can Verd (Racó 6)
- CO-44 Casa al carrer Jardí 26
- CO-45 Casa al carrer Jardí 24
- CO-46 Casa al carrer Jardí 23
- CO-47 Can Alenyar (Jardí 21)
- CO-48 Casa al carrer Sor Maria de Son Ramon 1
- CO-49 Casa al carrer Sor Maria de Son Ramon 5
- CO-50 Casa al carrer Sor Maria de Son Ramon 11
- CO-51 Casa al carrer Sor Maria de Son Ramon 15
- CO-52 Casa al carrer Sor Maria de Son Ramon 6
- CO-53 Casa al carrer Jardí 20
- CO-54 Casa al carrer Jardí 16
- CO-55 Casa al carrer Jardí 15
- CO-56 Casa al carrer Major 2
- CO-57 Casa al carrer Major 4
- CO-58 Casa al carrer Estrella 1
- CO-59 Casa al carrer Estrella 3
- CO-60 Casa al carrer Molins 1
- CO-61 Casa al carrer Molins 3
- CO-62 Casa al carrer Ponent 47
- CO-63 Casa al carrer Ponent 11 cantonada carrer Vent
- CO-64 Casa al carrer Vent 2
- CO-65 Casa al carrer Caps de Bou 2
- CO-66 Casa al carrer Caps de Bou 3
- CO-67 Can Perapina (Caps de Bou 7)
- CO-68 Casa al carrer (Germans de la Caritat 5)
- CO-69 Casa al carrer (Germans de la Caritat 7)
- CO-70 Casa Forana (Germans de la Caritat 4)

- CO-71 Casa al carrer Major 23
- CO-72 Casa al carrer Major 28
- CO-73 Casa al carrer Major 34
- CO-74 Casa al carrer Major 44
- CO-75 Casa al carrer Major 35
- CO-76 Casa al carrer Major 37
- CO-77 Casa al carrer Major 41
- CO-78 Casa al carrer Costa i Llobera 3
- CO-79 Can Font (Costa i Llobera 8)
- CO-80 Casa al carrer Costa i Llobera
- CO-81 Casa al carrer Caps de Bou 33
- CO-82 Casa a la plaça Mare de Déu 8
- CO-83 Casa a la plaça Mare de Déu 9
- CO-84 Casa a la plaça Mare de Déu 10
- CO-85 Casa a la plaça Mare de Déu 5
- CO-86 Casa al carrer Margalida Cativa 6
- CO-87 Casa al carrer Lluna 21
- CO-88 Casa al carrer Lluna 33
- CO-89 Casa al carrer Lluna 45
- CO-90 Casa al carrer Lluna 47
- CO-91 Casa al carrer Portellada 2
- CO-92 Casa al carrer de la Pau 20
- CO-93 Casa al carrer de la Pau 22
- CO-94 Casa al carrer de la Pau 28
- CO-95 Casa al carrer de la Creu 2
- CO-96 Casa al carrer de la Creu 7
- CO-97 Casa al carrer Arnau de Santacília 10
- CO-98 Casa al carrer Arnau de Santacília 29
- CO-99 Casa al carrer de Sor Maria de Son Ramon 8
- CO-100 Casa al carrer de Sor Maria de Son Ramon 17
- CO-101 Casa al carrer Cap de Bous 13
- CO-102 Casa al carrer Cap de Bous 17
- CO-103 Casa al carrer Cap de Bous 19
- CO-104 Casa al carrer Cap de Bous 23
- CO-105 Casa al carrer Cap de Bous 25
- CO-106 Casa al carrer Cap de Bous 26

- CO-107 Voravia de còdols del carrer Racó
- CO-108 Voravia de còdols del carrer Penya
- CO-109 Mur del carrer Major / Cap de Bous
- CO-110 Mur del carrer Cap de Bous / Sant Sebastià
- CO-111 Mur del cementeri
- CO-112 Jardí de Son Vispó
- CO-113 Jardí de sa Rectoria

LLISTAT D'ELEMENTS DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC DEL SÒL RÚSTIC

- SR-1 Can Quaranta
- SR-2 Santa Rita
- SR-3 Can Demós
- SR-4 Ca s'Hereu
- SR-5 Ca sa Mossona
- SR-6 Son Horrac
- SR-7 Can Perdiu
- SR-8 Can Poloni
- SR-9 Casa al camí des Cós
- SR-10 sa Vinya Vella
- SR-11 Can Bernat Coc
- SR-12 es Pou Celat
- SR-13 Can Genestra
- SR-14 Can Llabia
- SR-15 Can Feril
- SR-16 Can Gallet
- SR-17 Son Corró
- SR-18 Casa al carrer Vent nº 20
- SR-19 Casa al carrer Vent nº 18
- SR-20 Casa al carrer Can Joaní nº 46
- SR-21 Can Rom
- SR-22 Cas Sord
- SR-23 Can Gelat
- SR-24 Can Masset
- SR-25 Can Rom
- SR-26 Son Pujau
- SR-27 sa Garriga

- SR-28 Can Vent
- SR-29 Castell d'Amós
- SR-30 Can Quiam
- SR-31 Casa del llogaret de Can Quiam
- SR-32 Can Miquelet
- SR-33 Son Vispó
- SR-34 Talaions de Can Quiam
- SR-35 Son Ramon
- SR-36 Can Joanet
- SR-37 Can Rata
- SR-38 Ca na Inés
- SR-39 Can Vermell
- SR-40 Casa al camí de Can Vermell
- SR-41 Can Vermell
- SR-42 Can Porrassar
- SR-43 Can Vent

LLISTAT D'ELEMENTS DEL PATRIMONI ETNOLÒGIC

- CC-1 Capella al cementiri de Costitx
- CC-2 Capelleta de la Mare de Déu
- CC-3 sa Creu
- CC-4 Creu de sa Garriga
- MO-1 Molí de Cas Bubo
- MO-2 Molí de Can Romaguera
- MO-3 Molí de Can Vallès
- MO-4 Molí de Can Loi
- MO-5 Molí de Cas Moliner
- CA-1 Can Llorencet des Molí
- CA-2 Caseta al camí de Son Ramon
- CA-3 Caseta al camí de Can Vermell
- CA-4 Caseta al camí de sa Comuna
- BA-1 Barraca al camí de Can Vermell
- BA-2 Barraca al Camí de Can Vermell
- ER-1 Era de Can Vermell
- ER-2 Era al camí de Can Vermell

ER-3	Era de Santa Rita
AL-1	s'Aljub de sa plaça Major
AL-2	Aljub al camí de Can Quaranta
AL-3	Aljub de Cas Sineuer
AL-4	Aljub del camí del Gorg
AL-5	Aljub de Can Vent
CI-1	Cisterna a la carretera Inca-Sineu
CI-2	Cisterna al camí de Santa Rita
CI-3	Cisterna a la carretera Inca-Sineu
CI-4	Cisterna a sa Vinya Vella
CI-5	Cisterna al camí de s'Estepar
CI-6	Cisterna des camí de s'Estepar
CI-7	Cisterna a la zona de Can Gall
CI-8	Cisterna a Ca ses Randes
CI-9	Cisterna a Can Vent
CI-10	Cisterna del camí de Son Ramon
CI-11	Cisterna al camí de Son Ramon
CI-12	Cisterna a Ca n'Inès
CI-13	Cisterna a Can Marçal
CI-14	Cisterna de Ca s' Espardanyer
CI-15	Cisterna de Can Vermell
CI-16	Cisterna al camí de Can Vermell
CI-17	Cisterna a la carretera Palma-Sineu
CI-18	Cisterna a la carretera Palma-Sineu
PO-1	Pou des Camp des Pi
PO-2	Pou des Gorg
PO-3	Pou de Can Rom
PO-4	Pous de Costitx
PO-5	Pou des Castell d'Amós
PO-6	Pou de Can Miquelet
SI-1	sa Sínia
SI-2	Sínia al camí des Camp des Pi
SI-3	Sínia de Can Rom
FI-1	Fita al camí de Costitx
FI-2	Fita al camí des Camp des Pi amb el camí de Montuïri
FI-3	Fita a la carretera de Sencelles-Costitx, creuer camí Montuïri

- FI-4 Fita al camí dels Horts de Cas Canar
- FI-5 Fita a la carretera de Sineu

**LLISTAT DE JACIMENTS ARQUEOLÒGICS, CAMINS, ÀREES MARJADES, MARGES QUE
LIMITEN AMB CAMÍ I BÉNS PAISATGÍSTICS I AMBIENTALS**

- JA-1 Jaciment arqueològic Puig d'en Pau
- JA-2 Jaciment arqueològic Can Rom
- JA-3 Jaciment arqueològic es Turassot
- JA-4 Jaciment arqueològic Son Vispó
- JA-5 Jaciment arqueològic Pou des Gorg
- JA-6 Jaciment arqueològic Son Barrera
- JA-7 Jaciment arqueològic Cementeri des Moros
- JA-8 Jaciment arqueològic Cova des Mestre Perico
- JA-9 Jaciment arqueològic Can Putxet
- JA-10 Jaciment arqueològic Can Gallet
- JA-11 Jaciment arqueològic Can Feril
- JA-12 Jaciment arqueològic es Pujol
- JA-13 Jaciment arqueològic Hort d'en Planes
- JA-14 Jaciment arqueològic Puig d'en Roca
- JA-15 Jaciment arqueològic Can Quaranta
- JA-16 Jaciment arqueològic Can Nou
- JA-17 Jaciment arqueològic ses Cases
- JA-18 Jaciment arqueològic sa Garriga / Son Pujau
- JA-19 Jaciment arqueològic Can Venta

- CM-4 Camí de Son Horrac/camí de Can Tomàs
- CM-6 Camí de ses Comes (A)/camí de Son Roig
- CM-7 Camí de Son Ganxo/camí de Can Coves
- CM-18 Camí de Can Masset
- CM-19 Camí de Can Gallet/camí de Can Rom
- CM-36 Camí del pou des camp des Pi
- CM-42 Camí 42
- CM-43 Camí 43
- CM-44 Camí 44
- CM-46 Camí 46

- CM-60 Camí 60
- CM-66 Camí 66
- CM-69 Camí 69
- CM-72 Camí 72
- CM-77 Camí a Can Gall
- CM-85 Camí 85
- CM-97 Camí de s'Aragonès (B)
- CM-101 Camí 101
- CM-105 Camí 105
- CM-106 Camí 106
- CM-107 Camí 107
- CM-108 Camí 108
- CM-109 Camí 109
- CM-111 Camí 111
- CM-112 Camí 112
- CM-115 Camí 113
- CM-116 Camí 114
- CM-117 Camí 117
- CM-118 Camí 118
- CM-131 Camí de sa Rota (B)
- CM-135 Camí 135
- CM-138 Camí 138
- CM-139 Camí 139
- CM-142 Camí de Cas Conquet (B)
- CM-143 Camí 143
- CM-144 Camí 144
- CM-145 Camí 145
- CM-147 Camí 147
- CM-148 Camí 148
- CM-155 Camí 155
- CM-159 Camí 159
- CM-160 Camí 160
- CM-161 Camí 161
- CM-162 Camí 162
- CM-164 Camí 164
- CM-168 Camí al puig d'en Pau

CM-169 Camí antic de sa Garriga

CM-173 Camí de ses Comes (B)

AM-1 Àrea marjada sa Sort

AM-2 Àrea marjada Puig d'en Roca

AM-3 Àrea marjada carretera Palma

AM-4 Àrea marjada Puig d'en Roca 2

MC-1 Marge que límita amb la carretera Palma

MC-2 Marge que limita amb la carretera de Sencelles

MC-3 Marge que limita amb el camí de sa Garriga

MC-4 Marge que limita amb el camí de Sineu

MC-5 Marge que limita amb el camí d'Inca

MC-6 Marge que limita amb el camí des Cementeri

PA-1 Bé d'interès paisatgístic i ambiental serra de l'Antigor

PA-2 Bé d'interès paisatgístic i ambiental plaça de la Mare de Déu

PA-3 Bé d'interès paisatgístic i ambiental carreró transversal carrer de sa Portellada

PA-4 Bé d'interès paisatgístic i ambiental carrer Margalida Cativa

PA-5 Bé d'interès paisatgístic i ambiental carreró a la plaça de la Mare de Déu

PA-6 Bé d'interès paisatgístic i ambiental carrer Racó